

NHẬN DIỆN ĐIỀU ƯỚC QUỐC TẾ, THỎA THUẬN QUỐC TẾ TỪ QUY ĐỊNH CỦA PHÁP LUẬT VÀ THỰC TIỄN

LÊ THỊ ANH ĐÀO *

Tóm tắt: Các quốc gia kí kết nhiều loại thỏa thuận quốc tế, trong đó có điều ước. Khái niệm “điều ước” trong luật quốc tế được diễn đạt theo cách hàm ý, trong khi pháp luật các quốc gia lại quy định khác nhau về khái niệm này. Thực tế đó tạo ra những thách thức lớn đối với các cố vấn pháp lý trong việc nhận diện điều ước trong số các thỏa thuận quốc tế khác để từ đó đưa ra cách xử lý chúng theo quy trình phù hợp. Bài viết này nhằm tháo gỡ thách thức trên bằng cách phân tích các nguyên nhân và hệ quả có thể nảy sinh do không nhận diện đúng văn bản là điều ước, khảo sát và so sánh thực tiễn các quốc gia, từ đó đưa ra hướng dẫn kỹ thuật nhận diện điều ước quốc tế trên cơ sở văn bản và các yếu tố khác liên quan đến văn bản điều ước.

Từ khoá: Điều ước quốc tế; thỏa thuận quốc tế; thỏa thuận liên thiết chế; tổ chức quốc tế liên chính phủ; quốc gia

Nhận bài: 10/12/2024

Hoàn thành biên tập: 27/02/2025

Duyệt đăng: 27/02/2025

IDENTIFYING TREATIES AND INTERNATIONAL AGREEMENTS FROM LEGAL PROVISIONS AND PRACTICE

Abstract: States join various types of international agreements, one of which is treaties. The concept of a “treaty” in international law is not explicitly defined, while national laws provide different provisions regarding this concept. This situation poses significant challenges for legal advisors, who must distinguish treaties from other international agreements to determine the appropriate procedures for managing them. This article addresses these challenges by analysing the importance of distinguishing treaties from various international agreements and surveys and compares state practices, thereby providing technical guidance on identifying treaties based on the text and other relevant factors associated with them.

Keywords: International treaty; international agreement; inter-institutional agreement; intergovernmental international organisation; state

Received: 10 December 2024; Editing completed: 27 February 2025; Accepted for publication: 27 February 2025

1. Đặt vấn đề

Khoa học pháp lý quốc tế thường đề cập chủ đề nhận diện luật tập quán quốc tế¹ -

hình thức luật quốc tế bất thành văn, mà ít đề cập nhận diện điều ước quốc tế. Điều ước là thỏa thuận quốc tế bằng văn bản nên sự tồn tại của văn bản là rõ ràng nhưng văn bản đó có ràng buộc về pháp lý quốc tế hay không còn là câu hỏi phải suy ngẫm. Thực tế, các quốc gia kí kết nhiều thỏa thuận quốc tế bằng văn bản, trong đó có văn bản ràng buộc về pháp lý quốc tế (tức là điều ước) và có văn bản không ràng buộc về pháp lý quốc tế như

* Phó Giáo sư, Tiến sĩ, Trường Đại học Luật Hà Nội
E-mail: leanhdao@hlu.edu.vn

¹ Ủy ban Luật quốc tế của Liên Hợp quốc (ILC) đã nghiên cứu và đưa ra Kết luận về chủ đề nhận diện luật tập quán quốc tế, xem ILC (2018), *Draft conclusions on identification of customary international law*, https://legal.un.org/ilc/texts/instruments/english/commentaries/1_13_2018.pdf, truy cập 05/02/2025.